

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่ง
ทุติยภูมิในรูปของเอกสาร จดหมายข่าว และรายงานจากส่วนราชการ
แผนพัฒนาฯ ฉบับต่างๆ รวมทั้งสถิติข้อมูลและรายงานข่าว หรือบทความ
ในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

จุดประสงค์ของการศึกษา คือ การประเมินสถานการณ์และ
สถานภาพของสตรีไทย และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลา
2 ทศวรรษ หลังจากองค์การสหประชาชาติได้ประกาศปีสากล (พ.ศ.2518)
และให้มีทศวรรษสตรี (พ.ศ.2518-2528) ดังนั้น ช่วงเวลาที่อยู่ในบริบท
ของการศึกษาจึงครอบคลุมระหว่างปี พ.ศ. 2518-2538

ประเด็นสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพสตรีไทย
ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าห่วงใยและมีการกล่าว
อ้างถึงในการประชุมสตรีนานาชาติแต่ละครั้งที่ผ่านมา ได้แก่

- 1) สตรีกับการศึกษา
- 2) สตรีกับสุขภาพอนามัย
- 3) แรงงานสตรีและการมีงานทำ
- 4) สตรีกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ทั้งนี้โดยใช้นิเวศการวิเคราะห์อยู่ภายในบริบทของการพัฒนา
ประเทศ และการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ใน
ช่วงระยะเวลาเดียวกันเป็นกรอบในการศึกษา

ข้อสรุปจากการศึกษาพบว่า การผลักดันในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะ
เฉพาะโดยองค์การสหประชาชาติในช่วงทศวรรษสตรี (พ.ศ.2518-2528)
ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกต่อสถานภาพของสตรีไทยได้
ในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะในระดับประเทศ เช่นในส่วนของการโครงสร้าง มี
การจัดตั้งหน่วยงานระดับชาติ (กสส.) ขึ้นมาดูแลด้านนโยบายและการ
ประสานงาน มีการปรับปรุงกฎระเบียบและแก้ไขกฎหมายบางส่วน
เพื่อเปิดโอกาสให้สตรีได้พัฒนาตนเองหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
อย่างไรก็ดี ประเด็นสตรีกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
ระบบโครงสร้างในด้านกฎระเบียบ และกฎหมาย ตลอดจนทัศนคติความ
เชื่อของคนในสังคม ยังนับว่ามีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างช้า และยังคงขาด
การบังคับใช้เพื่อประโยชน์ต่อสตรีโดยตรง

ประเด็นที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ในเกณฑ์ดีได้แก่ เรื่องของ
การศึกษาและสุขภาพอนามัย สตรีไทยมีสถานภาพที่ดีขึ้น เนื่องจากการ
บริการจากรัฐและโครงสร้างพื้นฐานในประเด็นดังกล่าวมีการพัฒนาและ
เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีประเด็นซึ่งเป็นปัจจัย
ภายนอกอื่นๆ อีกที่ยังเป็นปัญหาต่อความเจริญก้าวหน้าของสตรี ซึ่งเกิด
จากระบบโครงสร้างและกลไกของรัฐ เช่น วิถีและแนวทางการพัฒนา
ประเทศในช่วงที่ผ่านมาซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความทุกข์ทรมานของ
ทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาการกระจายรายได้ ความยากจน การเสื่อมถอย
ของระบบสังคมและวัฒนธรรม เหล่านี้ นับเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา
สตรี โดยเฉพาะในกลุ่มด้อยโอกาส

ดังนั้น ปัญหาที่ยังท้าทายรัฐบาลและกลไกของรัฐ โดยเฉพาะ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ การประสานนโยบายสตรีที่มีเอกภาพและการ
ติดตามเฝ้าระวังประเด็นปัญหาสำคัญต่างๆ ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อลด
ผลกระทบในทางลบต่อความเจริญก้าวหน้าของสตรี